

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Czuczai János ügyvéd által képviselt I.r., III.r., IV.r, V.r., VII.r. VIII.r. IX.r., X.r., valamint a dr. Bőviz László ügyvéd által képviselt II.r. felpereseknek az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal - mint a Nógrád Megyei Közigazgatási Hivatal Vezetője jogutóda - I.r., II.r. alperesek ellen kisajátítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Nógrád Megyei Bíróság 2006. március 29-én kelt 10.K.20.897/2000/125. számú jogerős ítélete ellen az I.r., a III-V., a VII-X.r. felperesek által 126. sorszám alatt benyújtott, Kfv.3. sorszám alatt pontosított felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Nógrád Megyei Bíróság 10.K.20.897/2000/125. számú ítéletének a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r., III-V.r., VII-X.r. felpereseket, hogy 15 napon belül fejenként fizessenek meg a II.r. alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a I.r., III-V.r., VII-X.r. felpereseket, hogy fejenként fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperesek 1997-ben részaránykiadás folytán szerezték meg a perbeli ingatlanokat, melyeket az ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület bővítéséről szóló 9/1987. (XI.4.) OKTH rendelkezés 1.§-a védetté nyilvánította. A természetvédelmi területen termelés, erdőművelés, fakitermelés nem folytatható.

A II.r. alperes kérte a perbeli ingatlanok kisajátítását a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló

1995. évi XCIII. törvény (Tv.) 4.§ (1) bekezdése alapján. Az I.r. alperes a 2000. augusztus 25-én kelt 10.442-6/2000. számú határozatával a I-IX.r. felperesek ingatlanait, a 2000. november 2-án kelt 10.442-11/2000. számú határozatával a X.r. felperes ingatlanát természetvédelmi célra kisajátította és a II.r. alperes kezelésébe adta. A kártalanítás összegét a II.r. alperes által felajánlott vételi áron 100.000 forint/ha forgalmi érték alapulvételével állapította meg.

A felperesek keresetet nyújtottak be az I.r. alperes határozatának felülvizsgálata és a kártalanítási összeg felemelése iránt. Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást folytatott le, beszerezte D.L. igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő, valamint L.J. igazságügyi mezőgazdasági szakértő, Sz.F. erdőmérnök eseti szakértő szakvéleményét. A II.r. alperes által becsatolt Ó.I. magánszakértői véleménye a perbeli szakvéleményekkel ellentétes megállapításokat is tartalmazott, ezért a bíróság a szakvélemények felülvéleményezését elrendelte. A felülvéleményt adó Szakértői Bizottság szerint a valós forgalmi értéknek a kisajátítási eljárásban kirendelt O.D. szakvéleménye felel meg, amelyhez képest az I.r. alperes a magasabb összegű vételi ajánlatban foglalt ár alapján határozta meg a kártalanítás összegét. A 2000. évi ingatlanforgalmi viszonyok utólagos megítélése alapján a vételi ajánlat a reális kártalanítási értékhez közeli adatként értékelhető, ezt meghaladó forgalmi érték megállapítása nem indokolt. A perben beszerezett szakértői vélemények és a magánszakértői vélemény értékelési módszerei tévesek, nem alkalmasak a valós kártalanítási érték megállapítására. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a szakértői bizottság véleményét fogadta el ítélezése alapjául, megállapítva, hogy az I.r. alperes határozata megalapozott volt, ezért a felperesek alaptalan keresetét elutasította.

Az ítélet ellen az I.r. és III-X.r. felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárást a VI.r. felperes vonatkozásában félbeszakadás miatt elkülönítette.

Az I.r., III-V.r., VII-X.r. felperesek elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és L.J. szakértői véleményében foglalt kártalanítási összeg megállapítását kérték. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérték. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet sérti a kisajátításról szóló 1976. évi 24. törvényerejű rendelet (Ktvr.) 1.§-át, a Pp. 339/B.§-át, az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény (Evt.) 17.§ (3) bekezdését. A "felülvélemény" megállapításai nem bizonyítottak, mert a szakértői bizottság arra is utalt, hogy a konkrét kártalanítási összeg részletes szakvélemény készítésével lenne megállapítható. Az I.r.

alperes által megállapított kártalanítás túlzottan alacsony összegű és nem tükrözi az erdő vagyonértékét. A L.J. szakértő és Sz.F. eseti szakértő által adott szakértői vélemény számította először ki az élő fa értékét. Ez a szakvélemény megalapozott, megfelelő összehasonlító adatokkal alátámasztott, az érintett ingatlanok különleges értékkel bírnak, ezért ezt a tényt értéknövelő tényezőként kellett volna figyelembe venni. Sérelmezték, hogy a szakvéleményt adó bizottság helyszíni szemlét nem tartott, a "felülvéleményre" észrevételt nem tehettek.

Az I.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A II.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A II.r. felperes észrevétellel nem élt.

Az I.r. alperes személyében a felülvizsgálati eljárás során jogszabályon alapuló jogutódlás következett be. 2007. január 1-től az I.r. alperes jogutóda az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal a 2006. évi CIX. törvény 5.§ (1) és (2) bekezdése, a 297/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 30.§ (3) és (4) bekezdése, 31.§ (8) és (9) bekezdése, 2. számú melléklete értelmében. A Legfelsőbb Bíróság a jogutódlást a Pp. 328.§ (1) bekezdése alapján megállapította.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg. A felülvizsgálati kérelemmel élő felperesek - a felülvizsgálati kérelmük tartalma szerint - ténylegesen a bizonyítékok felülmérlegelését kérték. Erre akkor kerülhet sor, ha a Legfelsőbb Bíróság megállapítja, hogy a tényállás iratellenes, a bizonyítékokat okszerűtlenül vagy logikailag ellentmondóan értékelték. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során a rendelkezésre álló iratok alapján a bizonyítékok felülmérlegelésére okot adó körülményt nem észlelt. A szakértői testületnek a Pp. 183.§ (2) bekezdése alapján a perben felmerülő szakkérdésben kell véleményt adnia és nincs olyan jogszabályi rendelkezés, mely szerint a szakértői testület a véleményalkotáshoz helyszíni szemle tartására köteles. A szakvéleményt adó bizottság valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékot, szakvéleményt és magánszakértői véleményt is értékelt annak érdekében, hogy a perben felmerülő szakkérdésben megalapozott véleményt adjon. A szakértői testület megállapította, hogy a perben szakvéleményt adó szakértők szakvéleménye milyen okból nem

fogadható el, értékelésük miatt téves. A szakértői bizottság megállapította, hogy a helyes és valóságos forgalmi érték megállapítására a kisajátítási eljárásban eljáró O.D. szakértő szakvéleménye az alkalmas. E szakvélemény értékeléséhez képest a II.r. alperes magasabb összegű vételi ajánlata az ingatlanforgalmi viszonyok utólagos megítélése alapján megalapozottan került a kártalanítás alapjául elfogadásra, ezért azt reális kártalanítási értéknek kell elfogadni. A szakértői testületnek ez a véleménye - figyelemmel arra, hogy a vételi ajánlatban foglalt érték elfogadása kissé a reális forgalmi értéket meghaladó kártalanítási összeghez vezetett -, de utólagos értékeléssel mégis reális kártalanításnak volt tekinthető, azt is jelenti, hogy ebben az értékben elfogadott kártalanítás felöleli mind az ingatlan, mind a faállomány értékét, és magában foglalja az értéknövelő tényezőknek az árra gyakorolt értékelkedő hatását is. A felülvizsgálati kérelemmel élő felperesek ennek tükrében alaptalanul hivatkoztak arra, hogy nem megfelelően került figyelembe vételre a faállomány értéke, továbbá a terület természetvédelmi védettsége.

A felülvizsgálati kérelemmel élő felperesek alaptalanul hivatkoztak arra is, hogy a szakértői testület szakvéleményét követően az elsőfokú bíróságnak valamennyi szakvéleményt adó, magánszakvéleményt adó személyt meg kellett volna hallgatnia. Az I. és III-V.r., VII-X.r. felperesek konkrét jogszabálysértést e körben megjelölni nem tudtak, ilyen jogszabályi kötelezettsége a bíróságnak nincs is. A szakértői testület kirendelése után további bizonyítás lefolytatására nem volt szükség, a bíróság a szakértői testület véleménye alapján jogszerűen hozott érdemi döntést.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érintve, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelemmel élő felperesek a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján - egyetemlegesség hiányában - külön-külön kötelesek a II.r. alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. Az I.r. alperesnek költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Az I.r. és III-V.r., VII-X.r. felperesek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján külön-külön kötelesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50.§ (1) bekezdése szerint meghatározott mértékben. Felülvizsgálati kérelem hiányában a Legfelsőbb Bíróság nem vizsgálhatta a felperesek elsőfokú illetékfizetési kötelezettségét.

Budapest, 2006. július 4.

**Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke, Lénártné dr.
Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő